

העולם הזה

רחוב גליקסון 8, תל-אביב, טלפון 26785.
ת.ד. 36. מען למברקים: עולמפרטי.
תמוציא לאור: העולם הזה בע"מ.
דפוס משה שחם בע"מ, וניא, טל. 31139
המפתח: זוד טופל וניו, תל-אביב.
הערכת אינה אחראית לתוכן המודעות

העורך הראשי:
אורי אבנרי
ראש המערכת:
שלום כהן
עורך משנה:
רוב איתן

עורך כיתוב:
סייבי קשת

כתב בכיר:
אלי תבור

חברי המערכת:

מנשה כרדיין, שייט גלור, יליז גליץ,
דויד חורוביץ, רותי ורד, אברהם חרסון,
שמאלה מצנור, אלכס מסיס, אביבה ססו,
עמוס קינן, שלמה סרו.

העתון הנקרא ביותר במדינה

2/16 י"ב

בשנה שגיבורה הוא אלוף התנ"ך, מותר להמסיל את קורותינו
לאחר הסיפורים היפים ביותר של ספר נהדר זה, הנביא אליהו ביקש
אל אלוהים. תחילה בנה גדולה, מפרקת הרים ומשברת סלעים.
ואת ברוח אדוני. ואחר הרוח - רעש. ולא ברעש אדוני. ואחר הרעש
- אש. ולא באש אדוני. ואחר האש - קול דממה דקה.

בשביל העולם הזה, החלה השנה ברוח גדולה. הוצאנו מן המחחרת
את הש.א., מתחנן ביקורת חריפה על חלקו של ש.ב. מפרשת רצח
קסטנר. הרוח הגדולה הזו בצורת פועל חבור. מאבק-איחוד נכפה
עלינו. עורכי העולם הזה נאסרו והואשמו בעוון פוליטי. עמדנו
לא רק מול אינם מוחשי ומידי במעשי אלימות, אלא גם מול גל
חסר-הקדים של השמצות. אולם הרוח לא פירקה את הר האיסון הציבורי
בעתון, לא שיברה את סלע דבקוהו של העולם הזה במשימתו.

ואחר הרוח - רעש. השוועות שהוצא על-ידי מנגנון ההושך
במיזח נדף להסנו, "רימוך" השדל להרעיש ועלמות נגדנו, למטבי-
ענו במבול של שקרים. הוא האשימו בכל חובות העולם, היאר אותנו
כפאסיסטים וכקומוניסטים לסרוגין.

ואחר הרעש - אש. התיאטרון הלאומי גויים כדי לשפוך עלינו
אש וגפרית. ראש הממשלה עצמו כיבד באופן הפגנתי את המחזה
שהסית מדי ערב את הצעירים שבעה לצאת ולהתנגד בהיינו.

באותו הימים באו אלינו ידידים רבים ויעצו לנו להרים את
אידוים. הם אמרו שחבל עלינו הצעירים, שחילי טוב אינו
מגן על עמדה אבודה, שאין כל סיכוי למאבקנו מול ענק אדור
המבקש להשידנו. אולם שמענו גם קולות אחרים - קולות אלמוניים
ממעמקי הקהל - והחזקנו מעמד.

ואז, לפתע, באה דממה דקה. ההחשפה הגדולה התמוססה. מטר של
נצחונות מפחיעים ירד על ראשנו. האישוס נגד עורכי העולם הזה
לא הוגש. רימוך נסגר בבושת-פנים. המחזה המהפיר הושלך לכלבים
על-ידי קהל נועם, שטייב למלא את אולמיו. בה אחר זה הוכחה
גילוינו שטחים שונים נכבונים. סהר סולק מן המסמרה. שרשרת
מאורעות - משהמות נצרה ועד המרד הגדול בכלל שטה - הוכיח כי
ביקורתנו לא זו בלבד שלא X הייתה מופרזת, אלא שהייתה הלשה מדי.

השתדלנו להימנע מיהירות ביום נצחון, כשם שהשתדלנו להימנע
מפחדות עת נראה כי כוחות אדירים טורפים עלינו. לא ביקשנו
רחמים בימי המאבק הקודרים ביותר - אך ביום שיצאנו מנצחים
מן הסיבוב, הוסיפו את ידנו לשלום והצענו להעמיד את היינו
עם הכנגנון על בסיס הוגן.

הצעה זו הלוייה ועומדת. מעולם לא קנתה הנקמנות והמרירות
אחיזה בלבנו. אנו נכנסים לשנה החדשה ברוח פתוח וברוח טובה.

ברוח זו - ברכתנו לך, קורא יקר. עוד פזורים לנו מאבקים.
נעמוד בהם יחדו. שנה טובה - שנה שלום וחדוות-יצירה.

אורי אבנרי

מכתבים

עונות המסומות. הייתי תלמיד יהודי מצ'י
טיין בליטוריה, וקיבל כמסביב פאר שי
מאת מינסטריון היינו. בנותה תקופת
לחמו שני אחי בצה"ל לשחרור הארץ. יש
צעיראים כל אלה, דבר אשר מניעני לי
האמין ולבנות ככוונותיהם הטובות.

סוריסוף מתגליה האמת שכפרשה המענינת
החשובה, ואף המכאיבה, של המדינות ה-
ישראלית הכוללת. האחראים להבשלת ה-
משא-מטעם עם מוריי עיראק הוייבים לתת
את הדיון, אבל המענין הוא בעובדה שאלה
לא נקפו מעולם אצבע למעול למען שלום
ישראל-עיר, בגלל סיבות אישיות ועדתיות.
ע. ויקטור, זולגון

שנה טובה
נסע לקראת העתיד בלי פחד ורת, בלי
סיוט המחר - נחיה את היום. שלום נצח
הוא ברכתי במרום חשי"מ, בשם המייחלים
לו.

שלום בן-פורדו, ירושלים

לקראת בן-פורדו ולמאות הקוראים ששלחו
את ברכותם למערכת לרגל השנה החדשה,
נתונה תודת המערכת וברכתה החוזרת:
שנה טובה.

בשליחות המחחרת

לפי מיטב ידיעתי וזכרוני זהים ראשי
המחחרת בעיראק, עליהם אתם כותבים כי
סדרת מאמרים (העולם הזה 1088 והלאה)
עם אותו עתון עיראקי, היחיד אשר הנו
עלי בשנת 1948 כאשר הותקפתי על-ידי ה-

אדם זה הינו רחוק מלהביע דעות הול-
מות את מפרת המהפכנים הערביים. דבר
זה הנני מרגיש כשהוא כותב את מאמריו
בעתונים אליים ובמאמיו מפא"י. בהם הוא
משמיע את ההתקוממות הערבית ומנסה
להסתיר מעיני הקוראים את הטוב שבה.
גם ביחס למיעוט הערבי בישראל יש לי
מיכאל אסף ריעות שאינו דמוקרטיות. הוא
אינו רוצה בביטול הממשל הצבאי ומכנה
את הערבים בישראל בשם נייס חמישי.
מתעוררת השאלה: מדוע דווקא הוא נבחר
לשליחות החשובה?

א. חלד, לוד

כולנו חכמים

צר היה לקרוא גם אצלכם אודות אותו
חידון תנ"ך מיוחד. לאחר שכל העתונים
והשבועונים יצאו מעורם ממש-סביב חיי
דון זה, נותרה התקווה שאתם תעמידוהו
במקומו הנכון, כשם שעשיתם במקרים דוי
מים (תערוכת העשור). מסכתו שגרתעתם
מלשונות את מה שעשה בעוון עברו ב-
"הארץ", בתארו בדיוקנות את אותה, "אויי
רת קדושת הכוב" סביב המאורע. מה קרה
המנה? אנו מתחילים להשישים שנזפל על-י
כאם מורא את הפעם, לא של השלטון
בכלל מה החשבה להתייצב נגד הורם, ש'
משום מה סחף פה את כולם.

אמנון ר'ירם, זולגון

בתשובה למכתבו של הקורא ביינו (הי)
עולם הזה 1000): הוקרא ביינו, אתה משי-
תומם למראה ההתלהבות שאחזה את הפוני
העם נוכח המכתב התנ"כי. ברור לי כי
חכם אינך. אולם כדי להתלהב מהמכתב
התנ"כי אין גם צורך להיות חכם. על-יך
להבין כי ההתלהבות לא נבעה דווקא מי
ידענותו של עמוס חכם, כי אם מהרעיון
ומהשדור המוצלח. לסיכום, לא נשאר לי
אלא לחלל לך כי תוכל להשתמש בפקוק
"פי ידבר חכמות והגות ליבי תבונות"
(תהילים מ"ט, ד).

רפאל חכם (לא קרוב משפחה), ירושלים
מה רעתכם על קול-ישראל? כוונתי לכתי
נית מסוימת ששודרה ב-21 באוגוסט, בשם
"ערב טוב". אחר בשם אבידון שפר צריך
היה להביע רשמי מנסיעתו באניה ישרא-
לית. מתוך כל רשמי המסע קלטתי רק
חלק קלוש שכונתו היתה נכראה לברר את
קהל המאזינים. יתר רשמי המסע התבטאו
בדברים חסרי כל קשר עם המסע, כמו
חידון התנ"ך ועיריית תל-אביב. כך הפך
קול-ישראל לסוכו המרטי של אינטרס מסוים,
שראה כאו דרך נאותה לצאת נגד מישהו
שהיה לו משהו לומר נגד האופן בו התי
קיים חידון התנ"ך. מסתי משמש קול-
ישראל אמצעי לחימה במאמרי העתונות?
קריול דינה, נשר

הגבול והאופק

מאמרו האחרון של העורך, "מעבר לגבול"
(העולם הזה 1001) ממש הקפיץ אותי:
כל כך הרבה מציאות, כל כך הרבה אמת
כראויה, ומעל לכל בדיוק מסוכלונית מעי-
לם שאהיה אייפאשר עוד לשחק ולעמוד
מן הצד? איינכם יודעים כמה מעריצים
אמימים יש לתוככם, וכמה אנשים הושי-
בים בדיוק כמותם ורק מפרט מסתירים
מחשבתם מעיני הרבים. באותו לילון קראנו
את תשובתכם למכתבו של קורא. השאלה
מדוע אתם מניגים על מפא"י וניקים, ואתם
עונים: "איו העולם הזה כפדיל בהשתיכות
המפלגתית של הצדק". אני, עם כמה חבי-
רים העובדים במשרד אחר, אסרנו: אם
לא היינו מתביישים היינו שולחים למערכת
שלכם זר פרחים במקום תודה. לדעתי אתם
היחידים שכותבים בארץ הפרוטציה והי
אינטרס המפלגתי רק לפי המצפון הנקי
והמחשבה הכריאה.

המאמר "מעבר לגבול", כמו עשרות מאמ'
רים אחרים הידים באותו נושא, הביא
שוב פעם את הקורא במבוכה. רבים היו
מסכימים לרעיונות אלה לו רק היה בזה
נופך קפון של מציאות. אפילו למאמינים
מושגעים ברעיון ההשתלבות קשה להסביר
איך מבלעים את זה. בפרט בימים שמדי-
נות ערב מסכינות כמרחקה, ונורו סידר יר
חבריו תלויים על עצים. שבע צריך לחשוב
לפני שמסתכלים פעם אחת מעבר לגבול?
שאלו הללי, ירושלים

התרשמתי לא טוב מהמסע, מעבר לי-
נבול? אם כי העובדות נכונות בדרך כלל,
הניתוח אינו נכון וגובל במין דמגוגיה.
אחרי שיחה קצרה שהייתה בינינו, הוא
מפגדני שם. אמנם אני מאלה שבחר קצת
בהכרה ומעט מרשלות לשקוע בתוך ביצת
הבינוניות, אם כי לא כל כך אדישה.

הכחילה האוחזת למעמים את המהנדס כל-
מי ארצו, למרות שהיא אוהב אותה, באה
משני נורמים: (א) הגורם הכספי, כי לא
יתכן שכדי לשמור על רמת חיים בינונית
חייב אדם לעבוד בשבתות ובלילות; (ב)
מתוך סלידה מתכונות מסוימות שקוראים
להן ישראליות. ארץ-ישראליות או גלותיות,
ועליהן לפחות הגעתי למסקנה שהן אמי-
נות ליהודים. אלה הם קוי אופי שנילו
ייהם הם חוסר נימוס, חינוך רע, חוסר
יחס כלפי בעלי מקצוע, זלול בלקוה וכ'.

דודק זילבר, תל-אביב

הפעולה השמית

נראה שאת יסודה של "הפעולה השמית"
יש לקרם בכרכה, לא רק עקב עקרונותיה
ההיובנים אלא גם בשם לב לעובדה כי
קבוצה זו נוסדה על-ידי אנשים שעריסתם
הותנית עמדה בארץ-ישראל. מכחינה זו
יש לראות את הארגון החדש כיצירה מקר
רית ועצמאית של אנשים קומויים, שהבינו
כי לא להם להמשיך בדרכם של אלה שי
קטמו להם, אנשי העלייה השנייה וכמותם.
אך בצד החיובי מצויים איאלו קוים בלתי-
ברורים. השם עצמו, כלום כל עמי המתרב
הינם שמיים? הררונים ואלהם כמותם אי-
נס כאלה. מוטב על כן השם, "הפעולה לי-"

איחוד המרחב". איחוד מרחבי הוא רק
שלב ומכאן לא רב המרחק להשתלבות
בגוש שלישי, החיוני לאיזון הכוחות בוי
רת היחסים הבינלאומיים. כלום מוטעם
עקרונ זה אצל אנשי הפעולה המרחבית?
מסופקני.

ומדוע מושם הדגש על איחוד עם ירדן
דווקא? כלום מדינות אחרות אינו סובכות
אותנו? או שמא נובע הדבר מניקה לסמנטי
מנטים ישנים של מדינה על שתי נדות הי
ירדן? דורנו מצטיין במכנאים טובים אך
לא באנשי הרוח. ורק יהיה הצער אם
נסיון לשבור את הקפאון המחשבתי בנ-
שדוים, יכשל. אך כדי להצליח וליהפך
איפסם לארגון פוליטי אין זה מספיק לי-
רצות לנער את השחיתות, כשם שאין זה
מספיק לרצות להשכיח שלום או לברר את
מהותו של הנורם הלאומי. מפלגה זקוקה
לכסיס אידיוולוני ולאנשים שיאווה. חבל
יהיה לחונת בכשלונו של "הפעולה השמית",
היכולה להניב פירות רבים ולמכביר.

מה מגיע לאנשי שמה?

זה לי אחר המכתבים החודדים שאני
שולח למערכת, במשרד מסוגה השנים שאני
קורא את עיתונכם. המעס יש לי להעיר
מספר מלים בנוגע למכתבו של הקורא פארם
איוב (העולם הזה 1000). המלא התמר
מרות על הצורה הוא מצינים את אסירי
השמה. האם באמת הוא חושב את האסירים
הבורחים לאנשים כה תמימים? האם רצחו
את היומאי בלתי-מיוון ליד השולחן, מ-
תוך התנוונות עצמית? כיצד הוא מרהיב
להשוות מקרה זה למחנות הרכוז של הנאי
ציים? אני מקוה שהקורא איוב יפקח את
עיניו ויזכח שכתב דברים מיותרים וחסרי
מעם.

ד. אליעזר, חיפה

פארם איוב היקר, הייתי מאור רוצה לי-
דעת מה הייתה תנובת כשאנשים אלה באו
בהשבת ליל ורצחו אנשים שליווים מה הרב
שת, למשל, אחרי רצח ילדי שמירד? האם
גם אז חשבת על זכויות או על זרי דמנה
שיש להעניק לרוצחים אלה?

תחי המלכה!

מיסרו את איחולי למלכת המים שנבחרה
השבוע. היא יפה ומקסימה...

יהודה בובנישתי, רחובות

הרשו לי להודות לכם בהודמנות זו על
הערב הנעים שביליתי במסע המפואר של
בחירת מלכת המים. כאורה אמריקאי המבקר
לראשונה בישראל שימש לי ערב זה חוד
מנות בלתי-חוזרת להכיר את יופיו ועליונותו
של הנער הישראלי. אני ורעייתי מודים
לכם שוב על המאורע הנפלא, שישמש לנו
מקור נאה בחזרונו לביתנו.

גיי. ס. חלף רעיתו, תל-אביב

לדעתי נגרם אייזקך משווע בבחירת מלי-
כות המים, דווקא משום שהבחירה הייתה
בידי הקהל ולא בידי הכרשופטים מוסמך.
אין ברצוני לפגוע בנערה שנבחרה, אלא לי-
עמוד על מחות השיחה למיה נבחרה. למי
שיהא זה זכולה להבחר לאו דווקא הנערה
הראויה ביותר לתואר, אלא זו שהביאה
מספר חברים רב יותר, או זו ששוחים מה
נשאה אינו תבונת מיוחדת שלה חן בעיני
המספר הרב ביותר של הבוחרים. צוות שוי-
ממים מובחר ומוסמך, מובנו ללא דעה
קדומה על אינו שהיא מועמדת, ערוף ב-
מקרה זה על בחירה דמוקרטית של הקהל.

הארוסה הרומאית

אני מודה לכם מעומק ליבי עבור הי-
מאמר, ארוסתי מרינה" (העולם הזה 1089).
אני תקווה שישודר למאמר זה הויבה מי-
מכירי וידידי בישראל יראו את הרומניה
שלי באור הנכון. אני רואה שוב, שהפעם
כמו תמיד, עיתונכם הנכבד הוא לתועלת לי-
לשירות אורחי ישראל.

משה חרצל, שטוטגארט, גרמניה

בעיות אישיות

הייתי מובטל מאז 12.1.58 עד 18.7.58.
הלכתי למשרד העבודה להתעניין על עבודה.
הפקיד האחראי, מואר קובסי, התקף אותי
אחרי שיחה קצרה שהייתה בינינו. הוא
קרא למשטרה והאשים אותי שהתקפתי או-
תו. הלכתי אחרי כמה ימים למשטרה הי-
עבודה שוב, ואותו פקיד הוריתי לי כי סובי-
רתי מהלשכה במקורות משרד העבודה. כתב-
תי למשרד העבודה ונשיא המסית, קיבלתי
תשובה ממשרד העבודה, שלא יכולים לספל
בבקשתי כל זמן שלא יהיה משפט. אני עני
ומשפחתי לא יכולה לחכות בלי לחם, עד
שיהיה משפט. אנא, עזרו לי.

קאסם רג'אח, חיפה

אני נר בשיכון עירוני רחוב ז' מספר
8 בחיפה. עליתי ארצה ב-1958 עם אשתי
ושלושת בנותי ממוקו, דרך צרפת. בדרך
זו שלחתי ואל כל חצני בחמש חבילות,
בתיבה קו מה. ארבע החבילות סבלתי, אבל
החבילה החמישית שהכילה ספרר חשמלי
התעכבה. אחרי שלושה חרשי היפוסים
מספר לא נמצא. אחרי זמן מה קיבלתי
מכתב מהיפוי המניע לי הוא 150 י"י.
אני נמוך עורתי על זה, ממני שהפריי
נירר עלה בחיץ לארץ 800 י"י. מלא
התמרמרות כתבתי לראש הממשלה והוא
השיב לי שיעזור, וכאמת קיבלתי מכתב
שני מהסוכנות, שם הודיעו לי שהעלו את
הפיצויים ל-250 י"י. כבודו לא יכול
להסכים לאי-הצדק הזה. ביהוד שששה לי
האמיני שארבע החבילות שלי הניעו, ודוקא
היקרה ביותר לא הניעה. אני מבקש שמפר-
סמו את הפרשה אויזי זה יניע את הסוכנות
לחזור לי את כספי.

דויד משל, חיפה